

Καστόρο

του Άρη

Καστρότο

του Άρκα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη

ΚΑΣΤΡΑΤΟ του Αρκά

Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος

Διορθώσεις: Θανάσης Κοκολόγος

Σελιδοποίηση: Παναγιώτης Βογιατζάκης

Copyright© Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη) & Αρκάς, 2019

Πρώτη έκδοση από τις εκδόσεις γράμματα, Αθήνα 2005

Νέα έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Δεκέμβριος 2022

ΚΕΤ Ε666 ΚΕΠ 771/22

ISBN 978-618-07-0451-8

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,
ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 210.52.05.600, 801.100.2665, ΦΑΞ: 210.36.50.069
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ - ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ),
570 09 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, ΦΑΞ: 2310.70.63.55
Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

«Καστράτο»: Οι ρόλοι είναι ένας

Δεν υπάρχει η παραμικρή αμφιβολία. Ο γάτος Καστράτο είναι μετεμψύχωση μεγάλου ευνούχου της αρχαιότητας: ο θεολόγος Ωριγένης, ο ιουστινιάνειος στρατηγός Ναρσής ή μήπως κάποιος απ' τους πολυμήχανους παρακοιμώμενους πρωθυπουργούς του Βυζαντίου; Ας αποφασίσει ο ίδιος.

Εμάς μας ενδιαφέρει σύμπασα η τριάδα «Καστράτο». Λοιπόν, είναι ομοούσια. Και οι τρεις ήρωες ευνουχισμένοι: ο Καστράτο από σώμα, η γηραιά κυρία από πνεύμα, η Λουκρητία από ψυχή. Τρεις αναπηρίες του σύγχρονου κόσμου που παίζουν εδώ το παιχνίδι των ρόλων και που εκτρέφουν μαζοχιστικά τη δυστυχία τους καθώς εξαρτώνται η μια απ' την άλλη. Ο κάθε ήρωας εκφράζει το δικό του ανικανοποίητο για το οποίο και κατηγορεί, όπως όλοι μας, είτε το ομολογεί είτε όχι, τη... βάσκανο μοίρα.

Αν οι ρόλοι άλλαζαν –ο Καστράτο αρτιμελής και ακόρεστα λάγνος, η Λουκρητία «απαθής» και ενάρτη, η κυρία αντιρομαντική, αυταρχική και ίσως νεάζουσα–, πάλι το τοπίο του κόσμου θα νοσούσε ανιάτα, πάλι η τριάδα θα ναυαγούσε μέσα στις αντιφάσεις της και, βέβαια, ο «Καστράτο» θα ισορροπούσε και πάλι ιδιοφυώς, ως ποιητικό κόμικς.

Η ποίηση του «Καστράτο» λοιπόν συνίσταται ακριβώς στη συμμετρία του με την ουσία των σχέσεων στον σύγχρονο κόσμο: είναι αδύνατες. Αυτός ο «διάλογος κωφών», πέρα από τους γελαστικούς μηχανισμούς του, είναι διδακτικός ως προς τούτο: ότι τα όντα σήμερα ζουν ως κωμικοτραγικά και ιδίως μόνα, μέσα στις ανάγκες τους και στον δικό του κώδικα ομιλίας το καθένα.

Η «διδαχή» αυτή βέβαια βγαίνει μέσα από ένα ακραίο, συχνά αδυσώπητο χιούμορ. Το χιούμορ, πάλι, έρχεται είτε από την εσκεμμένη γλωσσική ή νοηματική στρέβλωση είτε από την γκροτέσκα ή απροσδόκητη κατάσταση. Όποια και αν είναι πάντως η προέλευσή του, πάντοτε προσπαθεί να μας παρηγορήσει, στην αρχή ίσως στιγμιαία, αργότερα και επαναληπτικά, για την αφόρητη μοναξιά της ασυνεννοησίας μας. Και, πράγματι, στους καιρούς της αλαζονευόμενης και ιδρωμένα πια επειγόμενης παγκόσμιας... επικοινωνίας, ο «Καστράτο», με τον δικό του οδυνηρό σαρκασμό, αποδεικνύει το ανέφικτο ή μάλλον το ψευδεπίγραφο και απατηλό της επικοινωνίας αυτής.

Πίσω από ποιο ρόλο άραγε να κρύβεται ο δημιουργός της σειράς; Όλοι και κανένας τον αντιπροσωπεύουν εξίσου. Ενώ είναι ενοχικά απών σαν τον Συνταγματάρχη - Πλάτο, συνάμα φέρει και χρησιμοποιεί με παρρησία και θράσος την εξαγρίωση και την εξαχρείωση της βάνουσης Λουκρητίας, ξεκουράζεται απ' τον βάνδαλο κόσμο μέσα στην εξαναγκασμένη αγαθότητα και απραξία του Καστράτο, βαθύτερα δε νοσταλγεί τη ρομαντική αντίληψη ενός κόσμου που έφυγε ανεπιστρεπτή στην ευγενική, αστική, σαλονάτη ανατροφή των βαλσαμωμένων χειροφιλημάτων της γιαγιάς. Η σύνθεση των τεσσάρων –προσοχή, αν το σκεφτούμε καλύτερα, ο Συνταγματάρχης κινεί σατανικά τα νήματα απ' το βλοσυρό του παρελθόν–, όλη η σύνθεση λοιπόν επαληθεύει για μια ακόμη φορά το αυτοκαταλυόμενο και ευθύς εκτέφρας αναγεννώμενο προφίλ του συγκεκριμένου δημιουργού: ένας οργίλος ρομαντικός που εκστρατεύει για να εκπορθήσει, μέσα απ' την Κερκόπορτα του γέλιου, την κοινή μας Βασιλεύουσα: την Ουτοπία.

Όσο κι αν γελάς, τίποτε στον «Καστράτο» δεν είναι γελοίο. Όλοι είναι φυσικοί φορείς του εαυτού τους. Κι αυτό επειδή ο δημιουργός δεν υποδύεται τη γλώσσα τους, τη γνωρίζει ο ίδιος από μέσα. Έτσι, ενώ στις συγκρούσεις τους οι ήρωες είναι κωμικοί, ο καθένας τους, ως μοναχική υπόσταση ομιλίας, είναι γνήσια μελαγχολικός.

Ο πατέρας του «Καστράτο» προσέρχεται στη σειρά αυτή (όπως άλλωστε και ο εδώ υπογράφων) ως φίλος. Φίλος των οδοιπόρων της ζωής, τόσο των ασθενών όσο και... των ασθενών, επίσης. Προσέρχεται ως φίλος τους μ' ένα αόρατο χαμόγελο συμπάθειας και ίσως και συνενοχής. Χαμόγελο θωπευτικό, επιμελέστατα κρυμμένο πίσω από μια μάσκα που μορφάζει, μάσκα απέραντα τρυφερή αλλά και άτεγκτα αξιοπρεπή, ώστε να προτιμά τον καγχασμό από το δάκρυ.

Γιάννης Βαβέρης

